

మల్టీ-లేన్ ఫ్రీ ఫ్లో (MLFF) టోలింగ్ సిస్టమ్

భారత జాతీయ రహదారుల అధికారి (NHAI), గుజరాత్ లో దేశంలోనే మొదటిసారిగా మల్టీ-లేన్ ఫ్రీ ఫ్లో (MLFF) టోలింగ్ విధానాన్ని ప్రారంభించింది.:

1. ప్రాజెక్ట్ వివరాలు (PROJECT BASICS)

- **ప్రారంభ వేదిక:** గుజరాత్ లోని NH-48 (సూరత్ - భరూచ్ సెక్షన్) లో గల చోరయాసి టోల్ ప్లాజా (Chorayasi Toll Plaza).
- **అమలు చేసిన సంస్థ:** నేషనల్ హైవే అధికారి ఆఫ్ ఇండియా (NHAI).
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** టోల్ గేట్ల వద్ద అడ్డంకులు (Barriers) లేకుండా, వాహనాలు ఆగకుండా ప్రయాణించేలా చూడటం.

2. ఉపయోగించిన సాంకేతికత (KEY TECHNOLOGIES)

ఈ సిస్టమ్ ప్రధానంగా రెండు సాంకేతికతలపై ఆధారపడి పనిచేస్తుంది:

1. **ANPR (Automatic Number Plate Recognition):** వాహనం నంబర్ ప్లేట్ ను ఆటోమేటిక్ గా గుర్తించే కెమెరా వ్యవస్థ.
2. **FASTag:** రేడియో ఫ్రీక్వెన్సీ ఐడెంటిఫికేషన్ (RFID) ఆధారిత ఎలక్ట్రానిక్ టోల్ కలెక్షన్.

3. ప్రయోజనాలు (ADVANTAGES)

- **అడ్డంకులు లేని ప్రయాణం:** టోల్ ప్లాజాల వద్ద బారికేడ్లు ఉండవు, కాబట్టి వాహనాలు వేగాన్ని తగ్గించాల్సిన అవసరం లేదు.
- **పర్యావరణం:** ఇంధన పొదుపు మరియు వాహన ఉద్ఘాటాలు (Emissions) తగ్గింపు.
- **సమయం:** ట్రాఫిక్ జామ్లు తగ్గుతాయి, తద్వారా ప్రయాణ సమయం ఆదా అవుతుంది.
- **పారదర్శకత:** మానవ ప్రమేయం తగ్గడం వల్ల టోల్ సేకరణలో పారదర్శకత పెరుగుతుంది.

4. జరిమానాలు & నిబంధనలు (FINES & REGULATIONS)

తగినంత బ్యాలెన్స్ లేకపోయినా లేదా ఫాస్టాగ్ సరిగ్గా పనిచేయకపోయినా ప్రభుత్వం క్రింది చర్యలు తీసుకుంటుంది:

- **E-Notice:** టోల్ చెల్లించని వాహనదారులకు ఆన్లైన్ ద్వారా నోటీసు జారీ చేస్తారు.
- **కాలపరిమితి:** నోటీసు వచ్చిన 72 గంటల లోపు సాధారణ టోల్ ఫీజు చెల్లించాలి.
- **పెనాల్టీ:** 72 గంటల తర్వాత కూడా చెల్లించకపోతే, సాధారణ ఫీజుకు **రెండు రెట్లు (2x)** జరిమానా విధిస్తారు.
- **చర్యలు:** చెల్లింపులు చేయని వాహనాలను 'బ్లాక్ లిస్ట్' చేయడం లేదా 'వాహన్' (VAHAN) పోర్టల్ ద్వారా ఇతర సేవలపై పరిమితులు విధించే అవకాశం ఉంది.

5. పరీక్షలకు ముఖ్యమైన ముఖ్యాంశాలు (QUICK REVISION POINTS)

- **మొదటి రాష్ట్రం:** గుజరాత్.

- **మొదటి హైవే:** NH-48.
- **నోటీసు ఫోర్మల్:** nhfeenotice.parivahan.gov.in.
- **నేపథ్యం:** ఇది 'హిల్ ఇన్ ఇండియా' మరియు 'డిజిటల్ ఇండియా' లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా రవాణా రంగాన్ని ఆధునీకరించే ప్రక్రియలో భాగం.

నియామకం: ప్రసార భారతి కొత్త చైర్మన్

కేంద్ర సమాచార మరియు ప్రసార మంత్రిత్వ శాఖ ప్రముఖ గీత రచయిత మరియు కమ్యూనికేషన్ నిపుణుడు **శ్రీ ప్రసూన్ జోషి**ని ప్రసార భారతి చైర్మన్ గా నియమించింది.

1. అభ్యర్థి గురించి (SHRI PRASOON JOSHI)

- **ప్రస్తుత హోదా:** ప్రసార భారతి బోర్డు చైర్మన్ (మే 2026 లో నియామకం).
- **గత అనుభవం:**
 - 2017 నుండి **సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఫిల్మ్ సర్టిఫికేషన్ (CBFC)** చైర్మన్ గా పనిచేశారు.
 - మెకాన్ వరల్డ్ గ్రూప్ (McCann World Group) ఇండియా CEO మరియు ఆసియా పసిఫిక్ చైర్మన్ గా వ్యవహరించారు.
 - 2016 నుండి **ఇందిరా గాంధీ నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ ఆర్ట్స్ (IGNCA)** ట్రస్టీగా ఉన్నారు.
- **రంగం:** సాహిత్యం, ప్రకటనలు (Advertising), సినిమా మరియు ప్రజా కమ్యూనికేషన్.

2. ప్రసార భారతి (PRASAR BHARATI) - ముఖ్య సమాచారం

పరీక్షల దృష్ట్యా ప్రసార భారతి గురించి తెలుసుకోవాల్సిన ప్రాథమిక అంశాలు:

- **రకం:** ఇది భారతదేశపు **అటానమస్ (స్వయంప్రతిపత్తి) పబ్లిక్ సర్వీస్ బ్రాడ్కాస్టర్.**
- **చట్టం:** ప్రసార భారతి చట్టం, 1990 ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడింది.
- **అమల్లోకి వచ్చిన ఏడాది:** 1997.
- **విభాగాలు:** ప్రసార భారతిలో రెండు ప్రధాన విభాగాలు ఉన్నాయి:
 1. **ఆల్ ఇండియా రేడియో (AIR):** ప్రపంచంలోని అతిపెద్ద రేడియో నెట్వర్క్ లలో ఒకటి.
 2. **డూరదర్శన్ (DD):** జాతీయ టెలివిజన్ బ్రాడ్కాస్టర్.
- **కొత్త చోరప:** ఇటీవలే 'Waves' (వేవ్స్) పేరుతో ఓవర్-ది-టాప్ (OTT) ప్లాట్ఫారమ్ ను ప్రారంభించింది.

3. పరీక్షా దృక్పథంలో ముఖ్యాంశాలు (EXAM FOCUS POINTS)

- **నియామక మంత్రిత్వ శాఖ:** సమాచార మరియు ప్రసార మంత్రిత్వ శాఖ (Ministry of Information & Broadcasting).
- **ప్రస్తుత కేంద్ర మంత్రి:** శ్రీ అశ్వినీ వైష్ణవ్.
- **ప్రాముఖ్యత:** పబ్లిక్ బ్రాడ్కాస్టింగ్ లో సాంకేతిక మార్పులు మరియు డిజిటల్ పరివర్తన జరుగుతున్న సమయంలో ఈ నియామకం జరిగింది.
- **లక్ష్యం:** జాతీయ సమగ్రతను పెంపొందించడం, సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని కాపాడటం మరియు విశ్వసనీయమైన సమాచారాన్ని ప్రజలకు చేరవేయడం.

క్విక్ రివిజన్ బిట్:

భారతదేశపు పబ్లిక్ సర్వీస్ బ్రాడ్కాస్టర్ 'ప్రసార భారతి' నూతన చైర్మన్ ఎవరు?

జవాబు: ప్రసూన్ జోషి.

భారతదేశపు మొట్టమొదటి సెల్యులార్ బ్రాడ్కాస్ట్ సిస్టమ్ (CBS) - ముఖ్యమైన అంశాలు

మే 2, 2026న కేంద్ర కమ్యూనికేషన్ల శాఖ మంత్రి శ్రీ జ్యోతిరాదిత్య సింధియా సెల్యులార్ బ్రాడ్కాస్ట్ సిస్టమ్ (CBS) ను అధికారికంగా ప్రారంభించారు.

1. ప్రాథమిక సమాచారం (KEY FACTS)

- **అభివృద్ధి చేసిన సంస్థ:** సెంటర్ ఫర్ డెవలప్ మెంట్ ఆఫ్ టెలిమాటిక్స్ (C-DOT).
- **సహకరించిన విభాగాలు:** టెలికమ్యూనికేషన్ల విభాగం (DoT), జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ సంస్థ (NDMA), మరియు కేంద్ర హెంబాం మంత్రిత్వ శాఖ (MHA).
- **వేదిక:** న్యూఢిల్లీ.
- **నినాదం:** "రియాక్టివ్ నుండి ప్రోయాక్టివ్" (విపత్తు జరిగిన తర్వాత స్పందించడం కంటే, ముందే అప్రమత్తం చేయడం).

2. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం & ప్రత్యేకతలు (TECHNICAL FEATURES)

- **జియో-టార్గెటింగ్ (Geo-targeting):** నిర్దిష్ట ప్రాంతంలోని (సెల్ టవర్ పరిధిలోని) మొబైల్ వినియోగదారులకు మాత్రమే హెచ్చరికలు పంపవచ్చు.
- **నెట్వర్క్ స్వతంత్రత:** ఇది 2G నుండి 5G వరకు అన్ని నెట్వర్క్లలో పనిచేస్తుంది.
- **నిరంతర సేవలు:** నెట్వర్క్ రద్దీ (Traffic Congestion) ఉన్నా ఈ సందేశాలు ఆగవు. సాధారణ SMSల లాగా ఇవి క్యూలో ఉండవు, క్షణాల్లో డెలివరీ అవుతాయి.
- **భాషా సౌలభ్యం:** బహుభాషా (Multilingual) హెచ్చరికలను పంపవచ్చు.
- **నిర్బంధ హెచ్చరికలు:** ఈ అలర్ట్ మెసేజ్లను వినియోగదారులు డిసేబుల్ (Disable) చేయలేరు. ఇవి ప్రత్యేకమైన శబ్దంతో పాప్-అప్ మెసేజ్లుగా కనిపిస్తాయి.

3. ముఖ్యమైన ప్లాట్ఫారమ్లు (RELATED PLATFORMS)

- **SACHET (సచేత్):** ఇది కామన్ అలర్టింగ్ ప్రోటోకాల్ (CAP) ఆధారిత ప్లాట్ఫారమ్. CBS దీనితో అనుసంధానించబడి ఉంటుంది.
- **అంతర్జాతీయ సహకారం:** ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రారంభించిన "Early Warnings for All" చొరవతో భారత్ ఈ సాంకేతికతను సమన్వయం చేస్తోంది.

4. పరీక్షల్లో అడిగే అవకాశం ఉన్న బిట్స్ (EXPECTED QUESTIONS)

- **సంస్థలు:** CBSను దేశీయంగా అభివృద్ధి చేసింది ఎవరు? (జవాబు: C-DOT)
- **పురస్కారాలు:** ఈ కార్యక్రమంలో శ్రీ జ్యోతిరాదిత్య సింధియా **సుభాష్ చంద్రబోస్ ఆపద ప్రబంధన్ పురస్కారాలను** కూడా ప్రదానం చేశారు. (ఇది విపత్తు నిర్వహణలో ఇచ్చే అత్యున్నత పురస్కారం).
- **ఉపయోగాలు:** ఫ్లాష్ ఫ్లడ్స్ (అకస్మిక వరదలు), గ్యాస్ లీకేజీలు మరియు చార్ ధామ్ యాత్ర వంటి సమయాల్లో ప్రజలను అప్రమత్తం చేయడానికి ఇది తోడ్పడుతుంది.

- గోబల్ రీచ్: మారిషస్, కంబోడియా, శ్రీలంక వంటి దేశాల్లో కూడా భారత్ ఈ సాంకేతికతను ప్రదర్శించింది.

ముఖ్యాంశాల పట్టిక (QUICK REVISION TABLE)

అంశం	వివరణ
సాంకేతికత	సెల్బ్రాడ్కాస్ట్ (Cell Broadcast)
అభివృద్ధి	దేశీయం (Indigenously developed by C-DOT)
లక్ష్యం	ప్రాణ, ఆస్తి నష్టాన్ని తగ్గించడం (Zero Delay Alerts)
వేదిక	SACHET (CAP-based platform)
పరిధి	పాన్-ఇండియా (గ్రామీణ మరియు పట్టణ ప్రాంతాలు)

భారత నౌకాదళ అధిపతి (CNS) మయన్మార్ పర్యటన - ముఖ్యాంశాలు

మే 2, 2026న భారత నౌకాదళాధిపతి (Chief of the Naval Staff) **అడ్మిరల్ దినేష్ కె త్రిపాఠి** మయన్మార్లో నాలుగు రోజుల అధికారిక పర్యటనను ప్రారంభించారు.

1. పర్యటన ఉద్దేశ్యం & ద్వైపాక్షిక చర్చలు

- పర్యటన కాలం:** మే 2 - 05, 2026.
- ముఖ్య సమావేశాలు:** మయన్మార్ సాయుధ దళాల కమాండర్-ఇన్-చీఫ్ **జనరల్ యే విన్ ఊ**, రక్షణ మంత్రి **జనరల్ యు హ్తూన్ ఆంగ్**, మరియు మయన్మార్ నౌకాదళాధిపతి **అడ్మిరల్ హ్మెయిన్ విన్** లతో ద్వైపాక్షిక చర్చలు.
- ప్రధాన లక్ష్యం:** సముద్ర భద్రత (Maritime Security), సామర్థ్య పెంపు (Capacity Building), మరియు శిక్షణ రంగాలలో సహకారాన్ని బలోపేతం చేయడం.

2. భారత్ - మయన్మార్ నౌకాదళ సంబంధాలు (NAVAL LINKAGES)

రెండు దేశాల మధ్య కొనసాగుతున్న ప్రధాన రక్షణ కార్యక్రమాలు:

- **IMNEX:** ఇండియా - మయన్మార్ నావల్ ఎక్స్‌పోజిజ్ (ద్వైపాక్షిక నౌకాదళ వ్యాయామం).
- **IMCOR:** ఇండో-మయన్మార్ కోఆర్డినేషన్ పెట్రోల్ (సమన్వయ గస్తీ).
- **శిక్షణ:** హైడ్రోగ్రఫీ సర్వేలు మరియు నౌకాదళ సిబ్బందికి శిక్షణ మార్పిడి కార్యక్రమాలు.
- **ప్రాంతీయ భద్రత:** హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో (IOR) స్థిరత్వం కోసం భాగస్వామ్యం.

3. అంతర్జాతీయ వేదికలపై మయన్మార్ భాగస్వామ్యం

భారత నౌకాదళం నిర్వహించే ప్రధాన కార్యక్రమాలలో మయన్మార్ క్రమం తప్పకుండా పాల్గొంటుంది:

- **MILAN:** ప్రతి రెండేళ్లకు ఒకసారి భారత్ నిర్వహించే బహుళజాతి నౌకాదళ వ్యాయామం.
- **IONS:** ఇండియన్ ఓపన్ నావల్ సింపోజియం.
- **Goa Maritime Conclave:** గోవా మారిటైమ్ కాన్ఫ్లెన్స్.
- **Admiral's Cup:** అడ్మిరల్స్ కప్ (సెయిలింగ్ రెగట్టా).

4. పరీక్షల్లో అడిగే అవకాశం ఉన్న అంశాలు (EXAM POINTS)

- **వ్యక్తులు:** ప్రస్తుతం భారత నౌకాదళాధిపతి ఎవరు? (అడ్మిరల్ దినేష్ కె త్రిపాఠి).
- **భౌగోళిక/వ్యాపారాత్మక ప్రాధాన్యత:** హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో భారత 'Act East Policy' మరియు 'SAGAR' (Security and Growth for All in the Region) విజన్ లో మయన్మార్ ఒక కీలక భాగస్వామి.
- **సమకాలీన అంశం:** మయన్మార్‌లోని 'ఫాతెన్ హిరోస్ వార్ మెమోరియల్'ను CNS సందర్శించారు.

ముఖ్యంశాల పట్టిక (QUICK REVISION TABLE)

అంశం	వివరణ
ప్రముఖ వ్యక్తి	అడ్మిరల్ దినేష్ కె త్రిపాఠి (CNS)
పర్యటించిన దేశం	మయన్మార్ (May 02-05, 2026)
కీలక వ్యాయామాలు	IMNEX, IMCOR
ప్రధాన దృష్టి	మారిటైమ్ సెక్యూరిటీ & కెపాసిటీ బిల్డింగ్

అంశం	వివరణ
విజన్	SAGAR (Security and Growth for All in the Region)

